

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 12.3.2014
COM(2014) 153 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPEISKA RÅDET

Hinder för handel och investeringar – Rapport 2014

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPEISKA RÅDET

Hinder för handel och investeringar – Rapport 2014

1. Inledning

Liksom de föregående tre års rapporter omfattar 2014 års rapport om hinder för handel och investeringar ett urval av de största hinder som Europeiska unionens (EU) företag står inför på dess strategiska partners marknader, dvs. Kina, Indien, Japan, Mercosur¹, Ryssland och Förenta staterna (USA). Huvudsyftet med rapporten är att öka medvetenheten om de huvudsakliga handelsbegränsande åtgärderna och bekräfta vikten av att undanröja sådana hinder på ett fokuserat och samordnat sätt.

Den fjärde rapporten om hinder för handel och investeringar innehåller en översikt över de framsteg som gjorts när det gäller de hinder som redovisades i de tidigare rapporterna samt analyser av några nya åtgärder som ger anledning till oro. Trots att betydande framsteg har gjorts vad gäller många handelsbegränsande åtgärder, kvarstår fortfarande vissa hinder och EU måste fortsätta bekämpa dem kraftfullt tillsammans med sina strategiska partner. Många hinder är kopplade till krav på lokalt innehåll som ofta fastställs av tillväxtländer (särskilt Kina, Indien och Brasilien).

Rapporten om hinder för handel och investeringar är en del av EU:s åtgärder för att säkerställa tillämpningen av gällande regler, som komplement till en ambitiös förhandlingsagenda för att säkerställa att EU:s industris inträde i globala leverantörskedjor aktivt stöder vår övergripande strategi för jobb och tillväxt. Allteftersom vi gradvis tar oss ur lågkonjunkturen är det av största vikt att se till att marknadsvillkoren på våra strategiska partners export- och investeringsmarknader är öppna och rättvisa. När det gäller EU:s strategi för marknadstillträde arbetar kommissionen aktivt med en betydligt större grupp handelspartner för att förbättra villkoren för marknadstillträde för EU:s företag även på dessa marknader.

Handelsvillkoren bör även förbättras tack vare överenskommelsen om ”Balipaketet” vid WTO:s 9:e ministerkonferens i december 2013, genom vilken det upprättas nya multilaterala regler för förenklade handelsförfaranden². På plurilateral nivå pågår förhandlingar om ett avtal om handel med tjänster, parallellt med förhandlingar om att utvidga tillämpningsområdet för avtalet om informationsteknik. De senare avbröts dock tillfälligt i november 2013. I samband med Världsekonomiskt forum i Davos i januari 2014 åtog sig EU tillsammans med 13 andra WTO-medlemmar att inleda plurilaterala förhandlingar om att liberalisera handeln med gröna varor.

Parallellt med denna multi- och plurilaterala agenda har EU en bred och ambitiös bilateral agenda för att öppna marknader i tredjeländer. Först och främst är förhandlingarna om ett transatlantiskt partnerskap för handel och investeringar med USA av yttersta vikt. Ett långtgående och ambitiöst transatlantiskt partnerskap med tydliga regler för

¹ Brasilien/Argentina

² Jfr. http://www.wto.org/english/news_e/news13_e/mc9_06dec13_e.htm

lagstiftningssamarbete och samstämmig lagstiftning skulle kunna bidra till att minska de icke-tariffära handelshinder som EU:s företag fortfarande stöter på i USA. Det skulle även kunna fastställa globala standarder på många områden och uppmuntra ett antal tredjeländer att följa efter, till nytta för EU:s exportindustri.

De bilaterala förhandlingarna med Japan är likaså på god väg. Under den fjärde samtalsrundan i Bryssel i januari 2014 diskuterade parterna redan sina respektive förslag till ett framtida frihandelsavtal. EU fortsätter att lägga stor vikt vid icke-tariffära handelshinder som betydligt hindrar EU-företagens marknadstillträde i Japan inom många sektorer.

Förhandlingarna med Kanada om ett övergripande avtal om ekonomi och handel slutfördes på politisk nivå den 18 oktober 2013. Handelsavtalet med Peru och Colombia har tillämpats provisoriskt i Peru sedan den 1 mars 2013 och i Colombia sedan den 1 augusti 2013. Handelsdelen i associeringsavtalet mellan EU och Centralamerika har tillämpats provisoriskt sedan 2013. Den 29 november 2013 paraferade Georgien och Moldavien associeringsavtal, inbegripet djupgående och omfattande frihandelsavtal med EU, medan Ukraina och Armenien däremot har valt att för närvarande inte parafera associeringsavtalen.

Vidare för EU förhandlingar om frihandelsavtal med vissa andra länder och regioner, nämligen Mercosur, Indien, Malaysia, Vietnam, Thailand och Marocko. EU och Singapore paraferade ett frihandelsavtal den 20 september 2013. När det gäller Indonesien och Filippinerna befinner sig EU fortfarande i ett tidigt skede av förberedelserna för att utforska vilken omfattning och ambitionsnivå framtida förhandlingar om frihandelsavtal ska ha. Sonderande samtal med Mexiko är på gång med avseende på en eventuell modernisering av det nuvarande frihandelsavtalet.

EU fortsätter arbeta för att garantera en fullständig och smidig tillämpning av frihandelsavtalet mellan EU och Sydkorea, som trädde i kraft den 1 juli 2011³.

Med hänsyn till EU:s övergripande förhandlingsagenda är det av ännu större vikt att säkerställa att de handelsmöjligheter som skapats av dessa förhandlingar verkligen resulterar i faktisk handel. I 2014 års rapport om hinder för handel och investeringar understryks mot den här bakgrunden de största hindren för marknadstillträde som upprättats av våra strategiska partner.

EU:s strategi för marknadstillträde tar också upp dessa åtgärder genom en kontinuerlig process för urval och prioritering av de största hindren, vilket har lett till att 220 hinder på 32 marknader i tredjeländer har identifierats. Kommissionen började nyligen arbeta med att fastställa EU:s resultat när det gäller att undanröja hinder. Enligt denna analys hade i oktober 2012 när det gäller totalt 220 betydande hinder positiva resultat uppnåtts i 70 fall, vilket har lett till en vinst för EU som sammanlagt uppgår till ca två miljarder euro per år.

Kommissionen offentliggör dessutom regelbundet en rapport om potentiellt handelsbegränsande åtgärder⁴. Den tionde rapporten omfattade en utvärdering av utvecklingen under perioden mellan maj 2012 och maj 2013. Den visade att 154 nya åtgärder infördes av G20-medlemmarna, medan endast 18 åtgärder upphävdes. Det totala antalet potentiellt handelsbegränsande åtgärder uppskattas ha stigit till 688.

³ <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/south-korea/>

⁴ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/september/tradoc_151703.pdf

Vad gäller investeringar har den senaste utvecklingen i tredjeländer visat oroväckande tendenser för europeiska investerare i allt fler länder. Det handlar mycket ofta om att gällande bilaterala avtal om främjande och skydd av investeringar med olika EU-medlemsstater inte följs, särskilt handlingar som är liktydiga med expropriation av en investerare, men även faktisk eller rättslig åternationalisering av företag som framgångsrikt sköts av en utländsk investerare. Talan vid internationella instanser har väckts ett antal gånger, t.ex. när det gäller Argentina och Ryssland, och vissa av dem har lett till positiva resultat (se Argentina/Repsol under 2.1). Dessutom har uppsägning eller planer på uppsägning av bilaterala avtal om främjande och skydd av investeringar en negativ effekt på investeringsklimatet i vissa länder och deras attraktionskraft som investeringsområde för EU:s företag. Frågor som är särskilt angelägna är Sydafrikas beslut att säga upp de bilaterala avtalen om främjande och skydd av investeringar med EU:s medlemsstater och den lagstiftning som för närvarande är tänkt att ersätta dessa bilaterala avtal, vilket inte skulle kunna garantera investerare den rättssäkerhet och förutsägbarhet som de hittills har åtnjutit.

2. Resultat av EU:s åtgärder beträffande marknadstillträde och investeringshinder under 2013

De många hinder som tas upp i 2013 års rapport om hinder för handel och investeringar på strategiska partners marknader har angetts som centrala prioriteringar i våra bilaterala förbindelser på grund av deras stora betydelse för EU:s företag och påverkan på systemen. Kommissionen och medlemsstaterna har därför systematiskt tagit upp dem under alla bilaterala möten, ofta upp till den högsta politiska nivån.

För många hinder som togs upp i 2013 års rapport har stora eller vissa framsteg gjorts. I dessa fall spelade EU:s åtgärder inom ramen för strategin för marknadstillträde en viktig roll. I andra fall kunde inga framsteg nås trots våra ansträngningar. Vad gäller Ryssland i synnerhet kvarstår många problem i fråga om marknadstillträde, trots landets anslutning till WTO i augusti 2012. Liksom i tidigare rapporter presenteras även i 2014 års rapport ett urval av betydande nya hinder.

2.1 Framgångsrika EU-åtgärder under 2013

Många hinder för marknadstillträde som beskrivits i de tre tidigare rapporterna har fullständigt eller delvis undanröjts under 2013.

Kina

Kina har tagit viktiga steg mot en mer företagsvänlig investeringspolitik. Den 27 september 2013 utfärdade det statliga rådet tillkännagivandet Guo Fa 2013 nr 38, genom vilket Kinas (Shanghais) frihandelszon upprättades. Även om detta är ett begränsat och målinriktat experiment i öppnings- och reformprocessen kan det bli ett första steg i att minska investeringsrestriktioner. Begränsade experiment av den här typen har tidigare varit grogrund för större reformer.

Vid det sextonde toppmötet mellan EU och Kina den 21 november 2013 inledde parterna formella förhandlingar om ett omfattande bilateralt investeringsavtal, som täcker både skydd för investeringar och marknadstillträde. Det föreslagna investeringsavtalet mellan EU och Kina kommer att vara första gången EU förhandlar om ett avtal om enbart investeringar på grundval av de nya behörigheter som föreskrivs i Lissabonfördraget. Kina har bekräftat att landet vill tillämpa en metod med en ”negativ lista” i investeringsförhandlingarna med EU.

Kina har tillämpat det positiva avgörandet i rapporten från WTO:s överprövningsorgan av den 31 januari 2012 om exportrestriktioner för råvaror. I det andra ärendet angående Kinas exportrestriktioner för sällsynta jordartsmetaller, volfram och molybden som inleddes den 13 mars 2012 pågår WTO-förfarandet fortfarande. WTO-panelens slutrapport väntas bli klar i början av 2014.

Vad gäller befrielse från mervärdesskatt för inhemskt producerade regionala flygplan meddelade Kinas finansministerium den 9 september 2013 EU att man hade upphävt cirkulär 51, utfärdat år 2000, och cirkulär 97 av år 2002, som beviljade befrielse från mervärdesskatt för försäljning av specifika modeller av inhemskt producerade regionala flygplan i Kina. Om detta bekräftas kommer det att utgöra en positiv utveckling för att lösa en långvarig diskriminering av import av regionala flygplan. EU har uppmanat Kina att visa upp dokumenterad bevisning för de aviserade åtgärderna, som kommer att skapa rättssäkerhet för EU:s ekonomiska aktörer.

Internationella arbetsgruppen för exportkrediter höll tre möten under 2013. EU var värd för mötet i september. Internationella arbetsgruppen diskuterar exportfinansieringsvillkor och exportsubventioner, vilket är särskilt viktigt för förbindelserna mellan EU och Kina. Gruppen började förhandla om kreditriktlinjer för sektorerna för fartyg och medicinsk utrustning med sikte på att fastställa internationella riktlinjer för exportfinansiering i enlighet med bästa internationella praxis.

Kina införde den 24 maj 2013 diskriminerande tull- och beskattningsåtgärder som påverkade logistik- och sjöfartsindustrierna genom finansministeriets och den statliga skatteförvaltningens nya cirkulär om mervärdesskatt för transportindustrin, vilket innebar att det nuvarande pilotprogrammet för företagsskatt och mervärdesskatt utvidgades till att omfatta hela landet. Cirkulär 37 trädde i kraft den 1 augusti 2013. Speditörerna fick inte längre dra av vissa kostnadsposter, t.ex. internationell frakttransport, från sin skattebas och var tvungna att tillämpa 6 % mervärdesskatt och ett extra lokalt tillägg på 0,8 % på bruttobeloppet (inklusive fraktkostnader) som tagits ut från kunder. Representer för utländsk industri uppskattade denna åtgärds potentiella kostnader för deras fraktverksamhet till över två miljoner euro i veckan.

EU har tillsammans med lokala partner inlett en konstruktiv dialog med de kinesiska myndigheterna för att lösa detta allvarliga problem. Den 12 december 2013 utfärdades ett gemensamt cirkulär av finansministeriet och statliga skatteförvaltningen, som korregerar den diskriminerande effekten av cirkulär 37 och återigen undantar logistikindustrin från mervärdesskatt och tilläggsavgifter.

Indien

De indiska myndigheterna har tillfälligt upphört att tillämpa politiken för förmåsupphandling av inhemskt tillverkade elektronikvaror och teleprodukter med hänsyn till de säkerhetsaspekter som angavs 2012. I planerade och redan antagna bestämmelser anges att

inhemskt företräde skulle tillämpas på ett tvingande vis både på offentliga och, allra viktigast, på privata upphandlande enheter (t.ex. teleoperatörer) för elektronik- och teleprodukter som innebär säkerhetsaspekter. Detta skulle ha inneburit en stor börda för företagen. Politiken har inte upphävts för offentlig upphandling, men är föremål för översyn. Tillkännagivandet i juli 2013 utesluter dock uttryckligen inhemska tillverkningskrav (baserat på procent eller annat) i den privata sektorn och av säkerhetsskäl. Vad gäller elektronikprodukter antog Indien den 23 december 2013 en ny preferenspolitik, som utesluter säkerhetshänsyn och som enbart inriktar sig på offentlig upphandling. EU kommer att fortsätta att argumentera för att oberättigade krav på lokalt innehåll upphävs.

Indien har även vid två tillfällen skjutit upp det obligatoriska kravet på provning och certifiering av delar i telenät av säkerhetsskäl till den 1 juli 2014. Trots det kommer EU att fortsätta insistera på att Indien ska grunda kraven på relevanta internationella standarder för telekommunikationsutrustning och på godtagande av provningsrapporter och certifieringar utfärdade av kvalificerade utländska laboratorier.

Vad gäller stålprodukters obligatoriska överensstämmelse med nya nationella standarder och certifiering av Bureau of Indian Standards ändrades dagen för ikraftträdande av obligatoriska certifieringskrav för vissa stålprodukter till april 2014. Från och med augusti 2013 undantas dessutom på vissa villkor vissa produkter som direkt tillhandahålls för stora projekt (inom infrastruktur, petroleum, tillverkning av produkter som involverar högkapacitetsteknologi, kärnreaktorer, försvar, kemikalier och petrokemikalier, och gödselmedel) från certifieringssystemet. Det finns dock fortfarande vissa problem med registreringsprocessen.

Indien har även formellt förlängt respitperioden för den obligatoriska registreringen av 15 kategorier it- och hemelektronikvaror till den 3 januari 2014 (det ursprungliga datumet var den 3 april 2013). Ett tillkännagivande i maj 2013 tillät godtagande "tills vidare" av provningar som utförts av utländska certifieringsorgan som antingen är medlemmar av IECEE CB-systemet⁵ eller i laboratorier som är internationellt godkända i enlighet med internationella ackrediteringsorganisationen ILAC:s avtal om ömsesidigt erkännande⁶. Det kommer att vara viktigt att se till att inga ytterligare obligatoriska provningar av indiska laboratorier krävs i praktiken, eftersom det skulle kunna medföra en betydande eftersläpning av tillstånden för saluföring av en mycket stor mängd elektroniska produkter som exporteras till Indien och medföra betydande extra kostnader och sätta press vad gäller marknadstiming för utländska företag. Införandet av (korta) giltighetstider för utfärdade provningsrapporter skulle också ytterligare förvärra problemet. Trots godtagandet av utländska provningsresultat tycks systemet vara alltför betungande med hänsyn till de små säkerhetsriskerna som är knutna till de berörda produkterna.

Slutligen har Indien gjort vissa ändringar av sina regler för investeringar och gett möjlighet för 100 % utländskt ägandeskap inom telesektorn. Det fanns även en positiv utveckling när det gäller investeringar för återförsäljning av ett enskilt varumärke. Efter öppnandet av sektorn har vissa europeiska företag redan ansökt om och fått licenser. Ett europeiskt företag

⁵ Worldwide System for Conformity Testing and Certification of Electrotechnical Equipment and Components (IECEE) Certification Body (CB) Scheme: <http://www.iecee.org/>

⁶ International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC) Mutual Recognition Agreement (MRA): <https://www.ilac.org/>

har även ansökt om tillstånd för återförsäljning av flera varumärken, den första för ett utländskt företag i Indien.

Brasilien/Argentina

För Brasilien kan framsteg rapporteras på listan över 100 tillfälliga undantag från den gemensamma yttre tulltaxan. Listan började tillämpas i september 2012 och upphörde i slutet av oktober 2013. Något som är ännu viktigare är att en ny lista på över 100 undantag från den gemensamma yttre tulltaxan som planerades i början av 2013 slutligen inte började tillämpas.

Vad gäller de diskriminerande skatteförmåner som Brasilien särskilt beviljar inhemska producenter av motorfordon och elektronik som uppfyller vissa krav på lokalt innehåll, lämnade EU in en begäran om tvistlösningsförfarande genom WTO den 19 december 2013⁷.

I Argentina togs icke-automatiska licenser bort (utom för cyklar) i januari 2013, men andra handels-/importbegränsande åtgärder tillämpas fortfarande, särskilt kravet på att på förhand fylla i en importdeklaration under ed (nedan kallad *DJAJ*) för all import. På begäran av EU, USA och Japan inrättades en tvistlösningspanel i WTO i maj 2013 för att undersöka denna fråga och andra icke officiella importbegränsande åtgärder, t.ex. importbalansering krävande för importörer⁸. Argentina behåller även begränsningar för överföring av utländska valutor, utdelningar och royaltyer, som har blivit till en viktig del av landets ekonomiska politik och som t.ex. används för att förvalta växelkursen. Argentina tillämpar även begränsningar inom återförsäkringstjänstesektorn.

I april 2012 exproprierade den argentinska regeringen 51 procent av YPF, den argentinska enheten av Spaniens oljeföretag Repsol, utan att ge skälig ersättning inom rimlig tid. Efter expropriationen ansökte Repsol om ersättning för bortfall av en stor del dess oljeproduktionskapacitet och reserver. I slutet av november 2013 nåddes en principöverenskommelse om ersättning mellan Argentina och Repsol om tillfälligt upphävande av de rättsliga åtgärderna och om ett förfarande för att fastställa ett ersättningsbelopp. Förhandlingar om detaljerna i en slutgiltig överenskommelse har inletts.

Förenta staterna

Förenta staterna har utökat listan över medlemsstater eller regioner i EU som anses vara fria från klassisk svinpest, aviär influensa, Newcastlesjuka och, till viss del, vesikulär svinsjuka (SVD). Slutliga föreskrifter om bovin spongiform encefalopati (BSE) offentliggjordes i slutet av 2013 efter flera års diskussioner. EU förväntar sig nu att nötkött åter kommer att exporteras till USA inom kort. Bedömningarna av djursjukdomar är dock fortfarande inte avslutade för vissa EU-medlemsstater som har samma sjukdomsstatus i enlighet med harmoniserad EU-lagstiftning. I stället för att behandla medlemsstater individuellt borde USA:s importvillkor spegla verkligheten, dvs. EU som en enda enhet och inre marknad, vilket också bör gälla de beslut om hantering av djurhälsofrågor som i god tid antagits av EU och de internationella standardiseringsorgans gällande bestämmelser (t.ex. Internationella byrån för epizootiska sjukdomar). EU-ansökningar om export av produkter av animaliskt ursprung ställs inför stora förseningar, bland annat när det gäller mjölkprodukter av kvalitet A, levande musslor och

⁷ http://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds472_e.htm

⁸ http://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds445_e.htm

produkter från mindre idisslare. EU oroas även av de mycket stora förseningarna i hanteringen av andra sanitära och fytosanitära exportansökningar som lämnats in av EU, t.ex. för äpplen, päron, stenfrukter och paprikor. De pågående förhandlingarna med USA om ett transatlantiskt partnerskap för handel och investeringar erbjuder en möjlighet att diskutera sanitära och fytosanitära frågor i ett nytt sammanhang.

Japan

Sedan förhandlingarna om ett övergripande frihandelsavtal inleddes med Japan i april 2013 har fyra samtalsrundor ägt rum. Vissa framsteg har gjorts, men ytterligare ansträngningar krävs. Diskussionerna om icke-tariffära hinder i en frihandelskontext fortsätter. För vissa av dessa hinder (t.ex. ekologiska livsmedel och tillstånd för partihandel med spritdrycker) har Japan redan fullgjort sina åtaganden under förberedelserna inför inledandet av förhandlingarna om ett frihandelsavtal (de s.k. förberedande samtalen), medan vissa andra inledande diskussioner och frihandelsdiskussioner ledde till vissa framsteg (bland annat för läkemedel, livsmedelstillsatser, nötkött, certifiering för radio- och teleutrustning, tillståndsförfaranden för medicintekniska produkter). När det gäller livsmedelstillsatser har exempelvis 38 av 46 ämnen som begärts av EU redan blivit godkända. Ytterligare två ämnen förväntas bli godkända i juni 2014 och de återstående sex genomgår för närvarande en riskbedömning. Japan har också gjort framsteg vad gäller marknadstillträde för EU:s nötkött genom att redan ha godkänt att tre medlemsstater får exportera kött under 30 månader. Dessutom är ansökningar från flera andra medlemsstater på väg att godkännas.

2.2 Kvarstående hinder för marknadstillträde som kräver ytterligare åtgärder på EU-nivå

Tyvärr kvarstår flera hinder som beskrevs i de tre tidigare rapporterna och fortsätter att i hög grad hindra marknadstillträdet för EU:s aktörer⁹. Fler EU-åtgärder i enlighet med strategin för marknadstillträde kommer att vidtas för att säkerställa att framsteg sker i dessa frågor. Det gäller särskilt följande handelsbegränsande åtgärder:

Kina

- Politiken för ”inhemsk innovation”.
- Krav på lokalt innehåll.
- Informationssäkerhetshinder, inklusive ändring av föreskrifterna om kommersiell kryptering.
- Kosmetikalagstiftningen.

Indien

- BIS (Bureau of Indian Standards) certifieringssystem för däck.
- Sanitära och fytosanitära frågor (t.ex. fläsk, genetiskt material från nötkreatur, växter och växtprodukter).

⁹ En beskrivning av dessa hinder finns i rapporten från 2013, se http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/march/tradoc_150742.pdf

Brasilien/Argentina

- Argentina: Krav på lokalt innehåll.
- Brasilien och Argentina: Åtgärder som hindrar tillhandahållandet av sjöfartstjänster mellan Mercosur-länderna.

2.3 Fokus – Ryssland, ett år efter anslutningen till WTO

Trots att landet anslöt sig till WTO i augusti 2012 har Ryssland fortfarande inte fullt ut fullgjort sina WTO-åtaganden. EU är fortsatt oroad över att Ryssland fortsätter att hindra att EU:s ekonomiska aktörer får tillträde till den ryska marknaden.

I fråga om över 150 produkter, inklusive kött, kläder, kylskåp, begagnade fordon, bilarosser, pappersprodukter och produkter enligt avtalet om informationsteknik, har Ryssland felaktigt tillämpat sina bundna tullsatser inom ramen för WTO. Vissa tullpositioner korrigerades den 1 september 2013, men det finns fortfarande vissa problem med produkter som t.ex. papper, bilarosser och jordbruksprodukter.

Den 9 juli 2013 inledde EU sitt första WTO-tvistlösningsförfarande med Ryssland om en återvinningsavgift på motorfordon för importerade bilar. Den 15 oktober 2013 röstade duman igenom en ändring som kräver att inhemska biltillverkare ska betala samma återvinningsavgift som utländska tillverkare, vilket innebar att de diskriminerande inslagen i den ursprungliga lagen utgick. Tillämpningen av denna lag liksom eventuella kompensationsåtgärder för inhemska biltillverkare behöver dock övervakas mycket noggrant under de kommande månaderna.

Vad gäller tullkvoten för trä enligt det bilaterala avtal om trä som ingicks mellan EU och Ryssland i samband med Rysslands anslutning till WTO, har vissa framsteg nyligen gjorts genom att den diskriminerande förteckningen över exportörer som Ryssland behållit avskaffades den 4 november 2013. Detta begränsade i hög grad möjligheten för företag att exportera i enlighet med tullkvoten för trä.

När det gäller sanitära och fytosanitära åtgärder är källorna till många problem icke-transparenta, diskriminerande och oproportionerliga kontroll- och godkännandeförfaranden, orimligt stränga krav vad gäller rester av antibiotika och de mikrobiologiska kriterierna och bekämpningsmedelsresters bristande anpassning till WTO:s överenskommelse om sanitära och fytosanitära åtgärder och andra internationella standarder och annan internationell praxis. Resultat av inspektioner eller från gränskontroller av jordbruksprodukter och växter fortsätter att skapa problem för handeln varje dag. Flera medlemsstater är måltavlor för särskilda ryska åtgärder, t.ex. för kylt kött, avbruten export från vissa kategorier av producenter medan andra förbud införs på en EU-omfattande nivå efter konstateranden av bristande efterlevnad i vissa medlemsstater. Dessa importrestriktioner påverkar också negativt detalj- och grossisthandeln och hindrar en effektiv hantering i distributionskedjan. Sedan mars 2012 gäller restriktioner för import av nötkreatur och idisslare (på grund av Schmallenbergviruset) liksom för slaktsvin.

Inom ramen för tullunionen har Ryssland antagit bestämmelser för anpassning av landets tekniska föreskrifter på det sanitära och fytosanitära området till internationella standarder och internationell praxis. EU har lämnat in en förteckning över ansökningar om harmonisering till

tullunionsparterna. Hittills finns det dock inget som styrker att någon harmonisering har skett, utom på bekämpningsmedelsområdet.

När det gäller tekniska handelshinder står EU:s ekonomiska aktörer fortfarande inför ett flertal övergripande och sektorsspecifika hinder för handel i Ryssland på grund av betungande tekniska föreskrifter, icke-transparent tillämpning av kraven, samtidig förekomst av ett flertal, delvis överlappande och överdrivna förfaranden för certifiering, bedömning av överensstämmelse och godkännande, som till stor del fortsätter att vara oförenliga med moderna internationella regler och standarder.

Tekniska föreskrifter antas nu inom den eurasiska tullunionen (Ryssland, Vitryssland och Kazakstan). Dessa tekniska föreskrifter har ofta inte internationella standarder som grund och innebär alltför betungande krav på certifiering, anmälan och märkning. Färska exempel är tullunionens tekniska föreskrifter om säkerhet i fråga om konsumentvaror och varor som riktar sig till barn och tonåringar (bland annat tillämpligt för textilier, kläder och skor) och tullunionens utkast till tekniska föreskrifter för produktsäkerhet för alkohol. Sedan afrikansk svinpest påvisades den 24 januari 2014 hos vildsvin nära den vitryska gränsen har Ryssland i praktiken förbjudit export av levande svin och griskött från EU:s hela territorium. Denna åtgärd förefaller oproportionerlig och ogrundad.

3. Nya betydande hinder under 2013

EU:s export av spritdrycker och vin konfronterades med ett nytt hinder för marknadstillträde när de kinesiska myndigheterna i februari 2013 beslutade att testa eller be om testresultat av halter av ftalater i dessa produkter. Det viktigaste är att dessa exporterade produkter följer EU-lagstiftningen och effektivt skyddar konsumenters hälsa och säkerhet i Europa. Samtidigt har de kinesiska myndigheterna sänkt kraven på tester av varje sändning. Kina har dock ännu inte slutfört sin riskbedömning för att fastställa en lagstadgad gräns för ftalater i livsmedel.

Vidare inledde Kina i juni 2013 en antidumpnings- och antisubventionsundersökning beträffande vin som importeras från EU. Kommissionen följer noga den pågående undersökningen och kommer att göra sitt yttersta för att förhindra obefogade antidumpnings- eller utjämningsåtgärder införs beträffande vin från EU.

I Indien har tullsatsen för nya exklusiva bilar höjts från 75 % till 100 %, tillsammans med en ökning av tullen på nya motorcyklar med en slagvolym på >800 kubik från 60 % till 75 %. Tillsammans med höjningar av importavgifter på andra produkter verkar dessa åtgärder följa en mer generell politisk riktning som är svår att förena med Indiens politiska åtaganden i G20 att avstå från att anta protektionistiska åtgärder.

Indiens nya tolkning och tillämpning av kraven på livsmedelsmärkning är dessutom skälet till att många sändningar av importerade livsmedel blockeras. Den nya strategi som tillkännagivits innebär att den information som anges i märkningen måste tryckas i ursprungslandet på ursprungsförpackningen och inte längre genom ett klistermärke, och endast information som är specifik för Indien kan ges på ett klistermärke som fästs i tullager.

Den 1 april 2013 införde den japanska skogsstyrelsen ett särskilt program (Wood Use Points Program) som innebär diskriminerande behandling av importerat trä i förhållande till inhemska träslag. I enlighet med detta program kommer konsumenter som köper nya bostäder byggda av minst 50,1 % lokala träprodukter att kunna få upp till 300 000 särskilda

”träanvändningspoäng” (till ett värde i yen som motsvarar upp till 2 250 euro), vilka kan lösas in genom inköp av vissa lokala skogsbruks-, jordbruks- eller fiskeriprodukter.

Hittills har endast japanska träslag godkänts, medan alla ansökningar som lämnats in för utländska träslag inbegripet från Sverige, Österrike och Rumänien har avslagits. Den 17 oktober 2013 antog den japanska skogsstyrelsen nya riktlinjer med kriterier för programmet.

4. Slutsatser

I denna rapport betonas att hinder för marknadstillträde hos EU:s strategiska partner kvarstår på olika sätt. Det har dock nyligen skett en positiv utveckling på vissa områden som tyder på att framsteg är på gång och att EU:s strategi för marknadstillträde ger resultat på flera områden. Trots det uppstår konstant nya hinder och EU kommer att fortsätta övervaka dessa marknader mycket noga i syfte att tillämpa en framgångsrik och målinriktad strategi för att undanröja hindren.

Tillsammans med vår ambitiösa bilaterala förhandlingsagenda som inbegriper alla våra strategiska partner är strategin för marknadstillträde fortfarande en viktig del av att säkerställa att de bilaterala avtal som ingåtts utmynnar i faktiska handelsflöden. Det nära samarbetet mellan kommissionen, EU-delegationer, medlemsstater och företag både i Bryssel och i tredjeländer har återigen visat sig vara ett effektivt instrument. Detta partnerskap i strategin för marknadstillträde bör stärkas ytterligare.

För att intensifiera ansträngningarna i syfte att undanröja handelshinder i tredjeländer kommer kommissionen inte att tveka att fortsätta utnyttja alla tillgängliga instrument i enlighet med strategin för marknadstillträde, inbegripet handelsdiplomati, bilaterala evenemang på hög nivå, WTO:s kommittéer och säkerställande av tredje parter åtaganden genom väl inriktade tvistlösningsförfaranden.